23 PGDY1KPC1 /24

POST GRADUATE DIPLOMA IN KARMAKANDA AND PAUROHITYA

प्रथमपत्रम्

पौरोहित्यकर्मकाण्डपरिचयः सामान्यपूजनप्रयोगः नित्यकर्माणि च

समयः घण्टाद्वयम् **पूर्णाङ्काः 60**

खण्डः – क

केचन दश प्रश्ना एव समाधेयाः। **10 (प्रश्नः) × 02 (अङ्कः) = 20**

1. कलशे कस्य देवस्य पूजनं विधीयते?
2. कलशस्य लक्षणं लिखत।
3. कलशस्थापने कति मुख्यधान्यानि सन्ति?
4. कलशस्य मुखे कस्य देवस्य स्थानम् अस्ति?
5. पुण्याहवाचनसमये यजमानः कीदृशम् अञ्जलिं करोति?
6. सप्तघृतमातृकाणाम् अपरं नाम किम्?
7. नवग्रहमण्डले कति लोकपालाः भवन्ति?
8. मेधासूक्ते कति मन्त्राः सन्ति?
9. श्रीसूक्तस्य अन्तिममन्त्रे किं छन्दः?
10. रात्रिसूक्ते कस्य देवस्य स्तुतिः भवति?
11. श्रीगणपत्यथर्वशीर्षे कति कण्डिकाः सन्ति?
12. गणेशगायत्रीमन्त्रं लिखत।
13. गणपतिमभिषिञ्चति स कः भवति?

खण्डः – ख

केचन चत्वारः प्रश्ना एव समाधेयाः। **04 (प्रश्नः) × 05 (अङ्कः) = 20**

14. श्रीगणपत्यथर्वशीर्षदिशा गणेशस्वरूपं लिखत।
15. नवग्रहमण्डलस्वरूपं निरूपयत।

16. कलशस्थापनविधिं लिखत।

17. कलशस्य स्वरूपं प्रतिपादयत।

18. षोडशमातृकाणां परिचयं प्रदाय नामानि लिखत।

19. सप्तघृतमातृकास्वरूपं नामानि च लिखत।

खण्डः – ग

द्वौ प्रश्नौ एव समाधेयौ। **02 (प्रश्नः) × 10 (अङ्कः) = 20**

20. पुण्याहवाचनस्य सारांशं निरूपयत।

21. श्रीसूक्तस्य विनियोगसहितान् पञ्च मन्त्रान् लिखत।

22. श्रीगणपत्यथर्वशीर्षं लिखत।

23 PGDY1KPC2 /24

POST GRADUATE DIPLOMA IN KARMAKANDA AND PAUROHITYA

द्वितीयपत्रम्

II Paper

सूक्तस्तोत्रपाठः सामान्यपूजाप्रयोगश्च

समयः घण्टाद्वयम् **पूर्णाङ्काः 60**

खण्डः - क

केचन दश प्रश्ना एव समाधेयाः। **10 (प्रश्नः) × 02 (अङ्कः) = 20**

1. गणपति-शब्दस्य कोऽर्थः?
2. पुरुषसूक्तानुसारं चन्द्रमसः उत्पत्तिः कुतः जाता?
3. भगवतः रुद्रस्य पञ्च नामानि लिखत।
4. 'विराट्' शब्दस्य कोऽर्थः?
5. 'सहस्रशीर्षा पुरुषः' इति मन्त्रं पूरयत।
6. दूर्वासमर्पणमन्त्रं लिखत।
7. यज्ञोपवीतसमर्पणमन्त्रं लिखत।
8. ऋतुफलसमर्पणमन्त्रं लिखत।
9. 'गजाननं भूतगणादिसेवितम्' इति श्लोकं पूरयत।
10. 'अध्वर्युः' इत्यस्य शब्दस्यार्थं लिखत।
11. 'नमस्ते रुद्रमन्यव' इति मन्त्रं पूरयत।
12. शुक्लयजुर्वेदस्य सम्प्रदायः कः?
13. 'नमो बिल्मिने च कवचिने' इति मन्त्रं पूरयत।

खण्डः – ख

केचन चत्वारः प्रश्ना एव समाधेयाः। **04 (प्रश्नः) × 05 (अङ्कः) = 20**

14. पुरुषसूक्तस्य काँश्चन पञ्च मन्त्रान् लिखत।

15. गणपतिपूजनसङ्कल्पं लिखत।

16. प्रातःकालीनसंध्योपासनसङ्कल्पं लिखत।

17. गणेशाम्बिकयोः पूजनविधिं प्रतिपादयत।

18. देवतर्पणविधिं प्रतिपादयत।

19. ऋषितर्पणविधिं प्रतिपादयत।

खण्डः – ग

द्वौ प्रश्नौ एव समाधेयौ। **02 (प्रश्नः) × 10 (अङ्कः) = 20**

20. श्रीमद्भगवद्गीतायाः द्वितीयाध्यायस्य प्रतिपाद्यविषयं माहात्म्यं च निरूपयत।

21. गणपतिपूजनं यथाशास्त्रं विशदयत।

22. षोडशोपचारपूजनविधिं समन्त्रं लिखत।

23 PGDY1KPC3 /24

POST GRADUATE DIPLOMA IN KARMAKANDA AND PAUROHITYA

तृतीयपत्रम्

शान्तिविधयः अनुष्ठानकर्माणि च

समयः घण्टाद्वयम् **पूर्णाङ्काः 60**

खण्डः – क

केचन दश प्रश्ना एव समाधेयाः। **10 (प्रश्नः) × 02 (अङ्कः) = 20**

1. पञ्चाङ्गपूजनक्रमं लिखत।
2. वास्तुमण्डले कतीनां देवानां पूजनं भवति ?
3. वास्तुमण्डलमध्ये कस्य देवस्य स्थानमस्ति ?
4. 'षष्ठी व्रतम्' इति कस्य देवस्य कृते भवति ?
5. 'इन्द्रः' इत्यस्य देवस्य आवाहनमन्त्रं लिखत।
6. ब्रह्मोपवेशं कस्यां दिशि भवति ?
7. दक्षिणदिशः अधिपतिः कः ?
8. 'वरुणः' कस्य दिशः अधिष्ठातृदेवः ?
9. कति गण्डान्तनक्षत्राणि ?
10. त्रयोदशीतिथेः अधिपतिः कः ?
11. शिवलिंगस्योपरि दुग्धमिश्रितजलधारया प्राधान्येन कस्य फलस्य प्राप्तिः भवति ?
12. पवित्रधारणस्य मन्त्रं लिखत।
13. भस्मधारणस्य मन्त्रं लिखत।

खण्डः – ख

केचन चत्वारः प्रश्ना एव समाधेयाः। **04 (प्रश्नः) × 05 (अङ्कः) = 20**

14. पूर्णाहुतेः मन्त्रत्रयं लिखत।
15. ब्रह्मवरणसंकल्पं लिखत।

16. आशीर्वादस्य कण्डिकात्रयं लिखत।

17. छायापात्रदानविधिं समन्त्रं लिखत।

18. वायु-कुबेरयोः मन्त्रं लिखत।

19. दशोपचारविधिं स्पष्टयत। पाद्य-अर्घ्ययोः मन्त्रं लिखत।

खण्डः - ग

द्वौ प्रश्नौ एव समाधेयौ। **02 (प्रश्नः) × 10 (अङ्कः) = 20**

20. गणपतिपूजनं लिखत।

21. महामृत्युञ्जयविधिं प्रतिपादयत।

22. रूद्राभिषेकविधिं स्पष्टयत।

23 PGDY1KPC4 /24

POST GRADUATE DIPLOMA IN KARMAKANDA AND PAUROHITYA

चतुर्थपत्रम्/ IV Paper

संस्कारपरिचयः पूजाहोमकर्माणि

समयः घण्टाद्वयम् **पूर्णाङ्काः 60**

खण्डः – क

केचन दश प्रश्ना एव समाधेयाः। **10 (प्रश्नः) × 02 (अङ्कः) = 20**

1. महाशिवरात्रिः कस्मिन् मासे भवति ?
2. कुशकण्डिका कदा क्रियते ?
3. सामान्यहवनकुण्डे कति मेखलाः भवन्ति ?
4. शुभकर्मणि किं श्राद्धं क्रियते ?
5. नवरात्रिव्रते कस्याः देवतायाः पूजा भवति ?
6. मनुमते कति संस्काराः सन्ति ?
7. सिन्दूरदानं कस्मिन् संस्कारे भवति ?
8. विवाहस्य कति भेदाः सन्ति ?
9. अग्नेः दक्षिणदिशि कस्यासनं भवति ?
10. सीमन्तोन्नयनसंस्कारस्य अपरं नाम किम् ?
11. जातकर्मसंस्कारस्य अपरं नाम किम् ?
12. पुंसवनसंस्कारः कस्मिन् मासे भवति ?
13. के प्राग्जन्मसंस्काराः सन्ति ?

खण्डः - ख

केचन चत्वारः प्रश्ना एव समाधेयाः। **04 (प्रश्नः) × 05 (अङ्कः)=20**

14. श्रीकृष्णजन्माष्टमी-पर्वणः माहात्म्यं प्रतिपादयत।
15. रामनवमीपर्वणः संक्षेपेण वर्णनं कुरुत।
16. षोडशस्तम्भानां नामानि विलिखत।
17. जातकर्मसंस्कारं संक्षेपेण स्पष्टयत।
18. विष्णोः आह्वानमन्त्रं लिखत।
19. ब्राह्मविवाहं स्पष्टयत।

खण्डः - ग

द्वौ प्रश्नौ एव समाधेयौ। **02 (प्रश्नः) × 10 (अङ्कः)=20**

20. संस्काराणां महत्त्वं यथामति लिखत।
21. होमविधिं शास्त्रदृष्ट्या विवेचयत।
22. विवाहसंस्कारं यथाग्रन्थं प्रतिपादयत।

23 PGDY1KPC5 /24

POST GRADUATE DIPLOMA IN KARMAKANDA AND PAUROHITYA

पंचमपत्रम्/ V Paper

और्ध्वदैहिकसंस्कारविधिः

समयः घण्टाद्वयम् **पूर्णाङ्काः 60**

खण्डः - क

केचन दश प्रश्ना एव समाधेयाः। **10 (प्रश्नः) × 02 (अङ्कः) = 20**

1. "त्रिविधं श्राद्धमुच्यते" इति कस्य पुराणस्य वचनमस्ति?
2. श्राद्धशब्दस्य व्युत्पत्तिं लिखत।
3. "श्रद्धा प्रयोजनमस्य इति श्राद्धम्" इति कस्य कथनमस्ति?
4. वृद्धिश्राद्धं कुत्र भवति?
5. दाहकर्ता शवस्य कति प्रदक्षिणानि करोति?
6. एकोदिष्टश्राद्धं कस्य श्राद्धस्य उदाहरणं वर्तते?
7. षट्पिण्डदानान्तर्गते प्रथमं पिण्डं कस्मिन् देशे दीयते?
8. पितृपक्षः कदा भवति?
9. अन्त्येष्टिसंस्कारः प्रवृत्तिप्रधानः निवृत्तिप्रधानो वा?
10. वृषोत्सर्गस्य कति प्रकाराः?
11. वृषोत्सर्गं यः करोति सः किं फलं प्राप्नोति?
12. एकोद्दिष्टश्राद्धस्य कालः कः अस्ति?
13. विधूर्ध्वलोके के वसन्ति?

खण्डः – ख

केचन चत्वारः प्रश्ना एव समाधेयाः। **04 (प्रश्नः) × 05 (अङ्कः)=20**

14. शवदाहविधिं संक्षेपेण स्पष्टयत।
15. कपालक्रियाविधिं लिखत।
16. पितृपक्षं स्पष्टयत।
17. पिण्डप्रतिपत्तिविधिं निरूपयत।
18. पितृविसर्जनमन्त्रं लिखत।
19. गोदानस्य संकल्पं संक्षेपेण लिखत।

खण्डः – ग

द्वौ प्रश्नौ एव समाधेयौ। **02 (प्रश्नः) × 10 (अङ्कः)=20**

20. और्ध्वदैहिकसंस्कारविधिं लिखत।
21. एकोद्दिष्टश्राद्धस्य स्वरूपं स्पष्टयत।
22. वृषोत्सर्गविधिं यथाग्रन्थं प्रतिपादयत।